

Η εκκλησία του Πολεμιού

Μέσα στο χωριό μου, κοντά στην πλατεία με τα καφενεία, συναντούμε την εκκλησία του χωριού. Η εκκλησία του χωριού κτίστηκε το 13^ο αιώνα, κατά τη Βυζαντινή εποχή, και αφιερώθηκε στην Παναχία Χρυσελευόσα. Το 1723 χτίστηκε μια μεγάλη επέκταση, που έχει ρυθμό βασιλικής και μετά από λίγα χρόνια χτίστηκε και το καμπαναριό. Η εκκλησία μεγάλωνε όπως μεγάλωνε και ο πληθυσμός του χωριού.

Η βυζαντινή εκκλησία έχει ένα μεγάλο πετρόχτιστο τρούλο. Ο τρούλος προστατεύει τη εκκλησία από την κακοκαιρία. Όποτε οι βυζαντινοί έκτιζαν εκκλησία με τρούλλο, ζωγράφιζαν τον Χριστό Παντοκράτορα στο εσωτερικό του θόλου, ώστε οι πιστοί που έμπαιναν μέσα να νιώθουν ότι απάνωθε τους είναι ο ουρανός και πως ο Χριστός άνοιξε την αγκαλιά του για να τους υποδεχτεί στη βασιλεία του.

Ανατολικά της βασιλικής εκκλησίας, στέκεται το καμπαναριό. Οι πετρόχτιστοι τοίχοι του έχουν μπεζ χρώμα και στεγάζεται με ένα μικρό τρούλο, με πέτρινο σταυρό στην κορυφή. Μέσα στο καμπαναριό, κρέμεται μια βαριά μπρούντζινη καμπάνα, πράσινη από τη σκουριά και τη φθορά του χρόνου. Όποτε

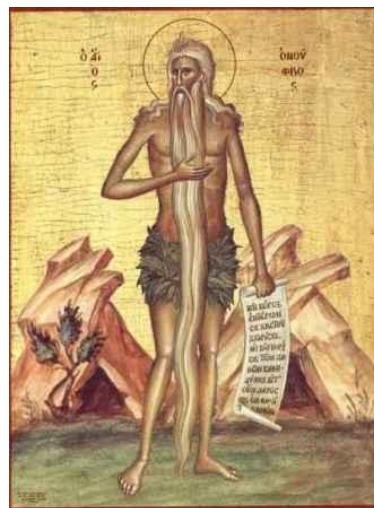
έχει λειτουργία, ο παπάς, με ηλεκτρικό μηχανισμό, σημαίνει την καμπάνα καλώντας τους πιστούς για προσευχή.

Στο ναό εισέρχεσαι από την ξύλινη βερνικωμένη πόρτα. Απάνω στην πόρτα βλέπεις ξυλόγλυπτα σκαλίσματα, ενώ σιδερένια καρφιά συγκρατούν τα δρύινα κομμάτια ενωμένα μεταξύ τους. Λίγο πιο κάτω, υπάρχει ένας σιδερένιος σταυρός, στο σημείο που παλαιότερα βρισκόταν η κλειδαριά. Οι πόρτες είναι αρκετά χαμηλές σε ύψος. Τις έφτιαξαν χαμηλές από τα παλιά χρόνια, γιατί αλλιώς θα μπορούσαν να μπαίνουν μέσα οι Τούρκοι κατακτητές, με τα άλογα τους και να καταστρέφουν την εκκλησία.

Μόλις εισέρχεσαι στο ναό, βλέπεις ένα μεγάλο αριθμό βυζαντινών εικόνων, αλλά αυτή που μου έκανε πολλή εντύπωση είναι η εικόνα του αγίου Ονουφρίου. Αυτός ο άγιος είναι πολύ λεπτός και έχει ένα μεγάλο μούσι και μακριά μαλλιά. Τα μούσια του και τα μαλλιά του είναι γκριζα. Το μόνο που φορεί είναι μια φούστα από φύλλα δέντρων. Από την εικόνα, βγάζω το

συμπέρασμα ότι αυτός ο άγιος ήταν ασκητής. Ζούσε σε κάποια έρημο, απομακρυσμένος από την πόλη και επιβίωνε με ελάχιστο φαγητό.

Κάθε Κυριακή, οι ξύλινοι σκάμνοι γεμίζουν με πιστούς. Κάποιοι σκάμνοι είναι πιο ψηλοί και άλλοι πιο χαμηλοί σε ύψος. Δεν είναι όμως αρκετοί για το εκκλησίασμα, έτσι κάποιοι πιστοί στέκονται, ή κάθονται σε καρέκλες. Όταν τελειώσει η λειτουργία, οι πιστοί βγαίνουν από την εκκλησία, βάζοντας τις ψάθινες καρέκλες ανάποδα, απάνω στα καθίσματα των σκάμνων.

Έξω από την εκκλησία υπάρχει ένα μνημείο προς τιμήν του ήρωα Δημητράκη Ιωάννου. Ο Δημήτρης ήταν αγωνιστής της ΕΟΚΑ και αξιωματικός του Κυπριακού στρατού. Πέθανε στις 10/01/1968, ετών 26. Γύρω από το μαρμάρινο μνημείο έχει φυτευτεί ένας μεγάλος και όμορφος κήπος με λουλούδια και αρωματικά φυτά.

Στα αριστερά της εκκλησίας, εξωτερικά, κολλητά στον τοίχο του ιερού, υπάρχει ένας άσπρος μαρμάρινος σταυρός. Ίσως να ήτανε ο τάφος κάποιου επισκόπου. Πάνω στον σταυρό υπάρχει σκαλισμένη μια επιγραφή με τα εξής λόγια «ΑΝΑΠΑΥΣΟΝ, ΣΩΤΗΡ ΗΜΩΝ ΖΩΟΔΟΤΑ, ΟΥΣ ΜΕΤΕΣΤΗΣΑΣ ΑΔΕΛΦΟΥΣ ΗΜΩΝ». Πάνω από την επιγραφή υπάρχει μια κρήνη. Πιθανόν, τα παλαιότερα χρόνια να έτρεχε αχίασμα, αλλά με την πάροδο των χρόνων το νερό έχει στερέψει, και το μάρμαρο έχει πρασινίσει.

Το συμπέρασμα που έβγαλα παρατηρώντας την εκκλησία, είναι ότι τον 13^ο αιώνα, ο πληθυσμός του χωριού μου ήταν μικρός, ενώ το 1723 μεγάλωσε απότομα και χρειάστηκε να μεγαλώσουν την εκκλησία. Η εκκλησία στέκει ακόμα γερά στα θεμέλια της και ελπίζω να μην καταρρεύσει ξαφνικά, νικημένη από την ηλικία της, αλλά να μείνει γερή και ασφαλής. Για να το πετύχουμε αυτό, προτείνω να χτιστεί καινούρια εκκλησία για τις λατρευτικές ανάγκες της κοινότητας και η αρχαία εκκλησία της Παναχίας Χρυσελευούδας να κλείσει για να συντηρηθεί και να αναπαλαιωθεί από το Μουσείο. Τότε θα μπορούμε να την χρησιμοποιούμε κάθε Χριστούγεννα, Πάσχα και καμιά φορά το καλοκαίρι, στη γιορτή της, για να διατηρηθεί και να μπορούμε να την θαυμάζουμε.

Άντρια Στεφανή (Στ)